

Instytut Pamięci Narodowej - Rzeszów

<https://rzeszow.ipn.gov.pl/pl8/aktualnosci/93156,O-Narodowym-Dniu-Pamieci-Polakow-ratujacych-Zydow-pod-okupacja-niemiecka-w-audyc.html>
25.04.2024, 20:48

O Narodowym Dniu Pamięci Polaków ratujących Żydów pod okupacją niemiecką w audycji „Przystanek Historia” w Polskim Radiu

Audycja została wyemitowana w środę (18 marca 2020) w Programie I Polskiego Radia, o godz. 19.07

Agresja niemiecka we wrześniu 1939 r. zapoczątkowała najbardziej tragiczny okres w dziejach Polski. Na zajętych terenach Niemcy wprowadzili niesłychany terror wymierzony przede wszystkim w ludność polską oraz liczną mniejszość żydowską. W 1941 roku przywódcy Rzeszy Niemieckiej podjęli decyzję o fizycznym unicestwieniu całego narodu żydowskiego, a następnie przystąpili do jej realizacji. W wyniku terroru okupanta niemieckiego do końca wojny zginęło łącznie 5,5 – 5,8 mln europejskich Żydów, z których połowa miała polskie obywatelstwo.

Mimo szerzonej przez okupanta antyżydowskiej propagandy Niemcy widzieli, że wielu Żydów może liczyć na wsparcie Polaków. Aby zniechęcić do jego udzielania, 15 października 1941 roku wydali rozporządzenie o karze śmierci za jakąkolwiek pomoc Żydom, a następnie kary rozszerzyli na tych, którzy o pomocy wiedzieli, lecz Niemcom o tym nie donieśli. Szacuje się, że doraźnej lub dłuższej pomocy mogły udzielić nawet setki tysięcy Polaków. Tak jak nauka nie ustaliła dokładnej liczby Polaków ratujących Żydów, tak nie znamy również wszystkich danych na temat Żydów uratowanych przez Polaków – prawdopodobnie było ich kilkadziesiąt tysięcy. Około tysiąca Polaków zginęło z rąk niemieckich za niesienie pomocy Żydom.

O Narodowym Dniu Pamięci Polaków ratujących Żydów pod okupacją niemiecką mówił dr Tomasz Domański z Delegatury IPN w Kielcach..

W audycji również:

- Upamiętnienie gen. Bolesława Roja na terenie niemieckiego obozu KL Sachsenhausen. O generale opowiedział dr Adam Siwek, dyrektor Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN. Gen. Bolesław Roja był jednym z bardziej zasłużonych podczas I wojny światowej dowódców legionowych, kawalerem Orderu Virtuti Militari. Po zakończeniu kariery wojskowej zasiadał w Sejmie II RP z ramienia Stronnictwa Chłopskiego. Zamordowany w niemieckim obozie koncentracyjnym Sachsenhausen w 1940 roku.
- Poleciliśmy książkę Nadii Soli-Sałamachy wydaną przez IPN *Moda patriotyczna w Polsce. Od konfederacji barskiej do Powstania Warszawskiego*. Album ukazuje, jak

Polacy wyrażali uczucia patriotyczne przez strój i jego dodatki. Głównym założeniem było opisanie procesu świadomego stylizowania wyglądu zewnętrznego w ten sposób, aby epatował on uczuciami miłości do ojczyzny lub wrogości wobec jej przeciwników. Proces ten został ujęty w szerokim kontekście i długich ciągach czasowych, poczynając od narodzin mody narodowej na przełomie XVI i XVII w. po koniec II wojny światowej. Pokazane zostały okoliczności, w których moda patriotyczna się rodziła oraz te, które doprowadzały do jej zaniku. Omówiono również proces powstawania, zapominania i odradzania się pewnych symboli i haseł patriotycznych. Celem powstania albumu było ustalenie stopnia trwałości lub zmienności sposobów wyrażania uczuć patriotycznych przez sposób ubierania się.

- „Było, Będzie” to zapowiedź artykułów na portalu przystanekhistoria.pl.

Audycja [Przystanek historia](http://przystanekhistoria.pl)” została wyemitowana w środę (18.03) o godz. 19.07 na antenie Polskiego Radia Pr. I. ([link do audycji](#)).

Poprzednia audycja:

- [„Przystanek Historia”, 4 marca 2020](#)